

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiastica Hymnodia Libri Tres

Secchi, Anacleto

Antverpiæ, 1634

Cap. XIX. Hymnodia misericordiam Dei conciliat.

[urn:nbn:de:hbz:1-45942](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:1-45942)

beamus cor verè aridum & oculos prorsus siccos sine aqua. Quantò quisque sanctior est, verbis concludam diui Augustini, & sancti desiderij plenior, tantò sit eius in orando fletus vberior; dulciores siquidem erunt hæ lacrymæ quàm gaudia maiora theatrorum. Oremus Deum nostrum, vt psallentibus nobis & audientibus omnibus, venam lacrymarum per suam immensam benignitatem aliquando aperire dignetur; vt tandem mereamur inter veros amantes, vel saltem pœnitentes, annumerari.

CAPVT XIX.

Hymnodia misericordiam Dei conciliat.

TANTA est apud Deum Hymnodia ritè expletæ vis & auctoritas, vt eius voluntatem, quamuis iuste auersam, ad se trahat atque conuertat, iram illius placatam reddens, misericordiam amoremque sibi concilians. Non potest Deus audire voces clamantium & inuocantium se, Deum suauem, benignum, misericordem & piuum, vti in Psalmis inuocatur, quin statim exerceat effectus & signa beneuolentiæ, suauitatis, benignitatis, misericordiæ & pietatis. Insignior Dei *Misericordia* conditio, qua magis præ ceteris attributis suis *diâ gloriatur Deus.* gloriatur, est misericordia; & Paulus eam in se ipso largissimè expertus, dum loqueretur de illius necessitate ad peccatorum salutem, nominare potiùs voluit titulo gloriæ quàm gratiæ aut misericordiæ, dicens: *Omnes peccauerunt, & egent gloria Dei.* Rom. 3. vbi pro gloria Dei intelligere voluit gratiam & misericordiam Dei, aiunt omnes sancti

D Hieron.
lib. 6. in
Isaiam.

D. Auguff.
lib. 1. de
Pec. merit.

Sap. 11.

*Misericor-
dia diuina
beneficia in
peccatores.*

*Misericor-
dia diuina
valdè pra-
dicatur à
Dauidè.*

sancti Patres; quorum aliqui, sensum porius
tendentes quàm verba, legunt, *gratia Dei*. Ve
gloria est misericordia & gratia ob multas carit
nes, tum quia per hanc misericordiam & gratia
multi peccatores consequuntur gloriam; tum
iam quia per hanc magis gloriosus ostendit
Deus erga peccatores quàm in ceteris aliis
potentiæ operationibus, quamuis infinitis, quæ
admodum læta canit & celebrat Ecclesia dicit
*Deus qui omnipotentiam tuam parcendo man-
& miserando manifestas*. Quod elogium dicit
Ecclesia ab Auctore Sapientiæ, qui coniungit
tentiam cum misericordia, & vtriusque res
effectus: *Misereris omnium Domine, quia
potes*, en potentiæ & misericordiæ connexio,
dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam.
ecce effectus huius omnipotentis misericordiæ
quia per hanc sustinetur peccator, ne à pecc
pondere demergatur in æternam perditionem
toleratur, vt tempus & spatium possideat pen
tentiam. Hæc misericordia dulciter præuenit pec
catores, inuitans & adiuuans ad pœnitentiam
Sicut Deus gloriosior ostenditur per hanc mis
ericordiam; ita facilis eam concedit indulgentiam
mus Deus, quando Hymnis ad rem opprobri
inuocatur & colitur, quemadmodum Dauidicus
Hymnis perfectè expletur. Nusquam magni
centior est sermo de diuina misericordia; nulli
tam frequenter aut nominatur aut celebratur
misericordia; nullibi tanta fiducia inuocatur
misericordia quàm in Dauidicis Hymnis: in
appellatur sapissimè Deus suavis, benignus, mi
sericors, miserator, patiens, longanimis, im
multum misericors, siue multæ misericordiæ,

ue etiam magnæ misericordiæ; in his prædicantur opera misericordiæ, & extolluntur super omnia opera Dei. Aliquando audet Dauid, & pronuntiat tantam esse magnitudinem misericordiæ, vt nequeat à maxima ira impediri aut limitibus circumscribi: *Numquid obliuiscetur misereri Deus*, Psal. 76. *aut continebit in ira sua misericordias suas?* Vbi, si *Misericordia vis præualeat ira.* libet expendere modum loquendi, non vacare mysterio comperiemus vocem illam in numero multitudinis, *misericias*, cum *ira* in numero singulari proferatur; quasi non solum viribus præualeat misericordia iræ, sed etiam numero & multitudine. Quæ consideratio vera est quantum ad effectus; multò enim plures sunt misericordiæ effectus quàm iræ. Ideò illa non potest ab ista *Misericordia Dei etiam in inferno elucet.* aut impediri aut penitus absorberi, cum etiam in inferno, à quo misericordia videtur prorsus elongata, & vbi ira videtur suam exercere auctoritatem, non excludatur nihilominus omnis misericordiæ effectus; nam pœnæ ipsæ infliguntur citra condignum, vt asserunt omnes Theologi. At ira non semel à misericordia penitus resoluitur, quemadmodum celebrauit Dauid dicens: *Mitigasti omnem iram tuam, auertisti ab ira indignationis tue.* Ad quam rem facit elegans meditatio diui Ambrosij super verba Dauidis, *Misericors Dominus, & iustus, & Deus noster miseretur,* D. Ambrosius Orat. de Obitu Theodos. Psal. 114. considerans bis nominari misericordiam, & semel tantum iustitiam, & hanc in medio esse positam vtriusque nominationis; quasi ira remaneat inclusa & circumscripta intra septa misericordiæ. Magna sunt quæ Dauid suis Hymnis celebrat & prædicat in laudem diuinæ misericordiæ, vt ob hanc rem, quasi dixerim, cogatur Deus suam exercere

exercere misericordiam erga implorantes illas
huiusmodi Hymnis.

Misericor-
dia Dei fa-
cilius obti-
netur Psal-
mis quàm
Sacrificiis.
Psal. 50.

Dauid ipse potius Hymnis quàm vitulorum
sacrificiis & victimis sibi ipsi misericordiam
Dei magnam non solum postulauit, sed acce-
pit & obtinuit. Celebris est Psalmus 50. *Misericordia
reue mei Deus secundum magnam misericordiam
tuam, & secundum multitudinem miserationum
tuarum dele iniquitatem meam.* qui ab initio
que ad finem totus est in imploranda hac misere-
cordia super se, postquam admonitus à Nabu-
pheta cognouit delictorum suorum, adulteri-
ij & homicidij, non sine magno totius sui
scandalo, grauitatem. Quo Hymno sicut obtinuit
veniam peccatorum, & gratiæ dona amissa
misericordiam magnam Dei exultat, spondens
se illam in æternum laudibus celebraturum.

Oseæ vii.

Hymni sunt apud Deum omnibus electis vitu-
pretiosiores & cariores; vituli idcirco appella-
tur tam à Prophetis antiquis quàm ab Apostolis
nouæ Ecclesiæ. Oseas ex priscis Prophetis Domini
num exorans, vt veniam peccatorum misericordiam
concedat, spondens Hymnos, vocat eos vitulos
labiorum: *Omnem aufer iniquitatem, accipiamus
num, & reddemus vitulos labiorum nostrorum.*

Hebr. i 3.

Paulus magnus nouæ Ecclesiæ Apostolus, vt doceret
Hebræos modum conciliandi misericordiam & gratiam
Dei, hortatur vsu Hymnorum loco hostiæ quæ ex
vitulis offerrebat; & appellat fructum labiorum
confitentium Deo: *Offerimus hostiam laudis semper
Deo, id est fructum labiorum confitentium nomini eius.*

Orare an
debeant
peccatores.

Hos Hymnos qui nouit vsurpare loco
caustorum pinguiſſimorum, & victimarum
caustorum

Altissimarum Sacrificiorumq; perfectissimorum,
 facillimè tum sibi tum aliis poterit conciliare
 Deum propitium; sibi inquam, si nimirum pec-
 catorum pondere pressus egeat gratia Dei. Nec
 quisquam debet abstinere ab Hymnodia, quia
 existat in peccato mortali, nec dignus sit exau-
 diri. Nam licet pronuntiauerit aliquando cæcus
 à natiuitate illam propositionem, *Scimus quia pec-* Ioan. 9.
catores non exaudit Deus; quæ propositio multos
 deterret ab usu orationis & Hymnodia, quan-
 do se graui culpæ obnoxios sciunt: nihilominus
 neque peccatores ab orationis debito excusantur,
 quia absolutè sumpta hæc propositio cæci non est
 vera, imò vti absolutè falsa reiicitur à diuo Au- D. August.
 gustino & ab Origene, qui admonent excusan- Tract. 44.
 dum cæcum, quia illam protulit nondum in fide in Ioan.
 illuminatus. Potest tantum admitti illa propo- Origen. in
 sitio quoad meritum; nulla enim oratio aut alia Isaiam Ho-
 virtutis actio peccatoris est meritoria, cum mil. 5.
 meritum supponat statum gratiæ præexistentis. Itaque
 peccator ex merito non est dignus à Deo exaudi- Peccatores
 ri; oret tamen peccator & Hymnos dicat Deo, orantes an
 quando voluntatem deponit peccandi, cupitque à Deo ex-
 morum emendationem & mutationem, sicuti audiantur.
 orauerunt, & impetrauerunt Magdalena, Publi-
 canus, & latro. Veniam iste obtinebit non ex vi
 meriti sui, sed ex benignitate & misericordia di-
 uina, quæ Hymnis celebrata & exorata libenter
 audit & exaudit precantes, quemadmodum do-
 cent omnes sacri Theologi cum D. Thoma. Hinc D. Thom.
 à Christo Domino nostro docemur dicere & ora- 2. 2. q. 83.
 re: *Dimitte nobis debita nostra.* Quæ oratio si esset art. 16.
 minimè exaudienda, vtique non iuberetur, & Matth. 6.
 men supponit adesse debita culparum ignoscen-
 da.

*Oratio ab
Ecclesia or-
dinata ma-
iorem possi-
det vim im-
petrationis.
Libro II.
cap. VIII.
& lib. III.
cap. II.*

da. Addamus, quòd Hymnorum vsus in Hebraeo Canonis maiori pollet auctoritate ad impetrandum, quia præscriptus est ab Ecclesia, cuius persona induitur ab orante & psallente deputato, siue ratione Ordinis, siue ratione beneficij, siue ratione status Religiosi, vti postea latius dicemus.

Varios diuinæ misericordiæ effectus ex Hymnodia vsu ortos nouimus ex sacris Scripturis. Vnum hoc loco satis sit referre, qui ceteris distinctior videtur; quem omnis populus Israël videre dignus fuit in solemnissima Templi Salomonici dedicatione, magna omnium ordinum frequentia celebrata. Tunc canentes Sacerdotes & Leuitæ singulari lætitiæ affectu concinunt Hymnum illum celebrem in laudem omnium operum diuinæ misericordiæ, qui incipit, *Cantemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius*, cum alijs Dauidicis Hymnis;

Insignis misericordiæ diuinæ effectus super psallentes in Templo Salomonis.

cum ecce ignis descendens de cælo deuorauit holocausta & victimas, deinde Maiestas Domini impleuit totum illud Templum. Omnia conspiciébantur ab omni populo, qui lætitanus laudabat Dominum, repetens ac dicens *Quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius*. Has easdem misericordias saltem inuicem experitur nostra Ecclesia propter vsum Hymnodia, quæ dum ritè exercebitur, misericordias copiosas semper obtinebit & augebit.

Sicut itaque vnicuique Ecclesiastico facilis vsus Hymnorum, vt idcirco non sit opus parare impensas, sed possint à quolibet offerri omni loco & tempore, ita par est vt illis frequenter vtamur ad nostram vtilitatem. Tanta hæc utilitas

cilitas nequit reperiri in aliis Sacrificiis externis *Psalmorum*
 siue rerum siue victimarum, quæ non omni lo- *Sacrificia*
 co, nec omni tempore, neque ab omni homine *possunt ab*
 possunt haberi: at Hymnos potest quilibet, siue *omnibus*
 pauper siue diues, siue in terra siue in mari, of- *offerri om-*
 ferre & cantare, & misericordiam diuinam super *ni loco &*
 se implorare. Hinc cum sanctus Hymnographus *tempore.*
 prætulisset hilarem ac deuotum cantum Hymno-
 rum cuilibet electissimorum animalium Sacrifi-
 cio dicens, *Laudabo nomen Dei cum cantico, & Psal. 68.*
magnificabo eum in laude. Et placebit Deo super vi-
tulum nouellum, cornua producentem & ungulas;
 tandem ad quoscumque siue necessitate siue vo-
 luntate pauperes conuertit sermonem, eisque gra-
 tulatur ob huiusmodi facilem opportunitatem,
 quæ habent gratissimas immolandi victimas Deo,
 absque molestia quærendi sumptus: *Videant pau-*
peres, & lætentur; querite Deum, & viuet anima
vestra, quoniam exaudivit pauperes Dominus. Ex-
 pendere hoc loco possumus suauem ac nobilem
 Historiam, quam scriptam reliquit ad nostram
 utilitatem & consolationem sanctus Propheta Io-
 nas initio suæ Scripturæ dicens, quod naufragan-
 tes socij, post incolumitatis obtentæ mirabile be-
 neficium, *immolauerunt hostias Domino. Quas Ionæ 1.*
 hostias, quæso, potuerunt illi homines immola-
 re Domino, quærit diuus Hieronymus, cum cer-
 tum sit, in illa naui nullas fuisse victimas immo-
 landas? nam etiam si antea forsan ad fuissent ani-
 malia, postea dum periclitaretur naui, vtique
 fuissent in mare proiecta, cum proiecta fuerint
 omnia vasa quæ nauem aliquo modo aggraua-
 bant: imò res eò deuenit ob periculum, vt de-
 cretum esset proicere aliquos homines, vt ma-

N

gis

gis alleuiaretur naus, vti re ipsa proiectus fuit
 Ionas sorte extractus: qui nisi à cete ex diuina
 dispositione fuisset seruatus illæsus, demersus
 fluctibus interiisset. Quid igitur potuerunt im-

*Naufra-
 gantes pos-
 sunt Deo
 offerre vi-
 ctimas ora-
 tionis.*

Ionæ 2.

uit dubium diuus Hieronymus dicens, nulli
 aptiori sensu intelligi posse hanc immolationem
 nisi dicamus immolasse hostias laborum, lau-
 des nimirum & Hymnos, quales obtulit etiam
 Ionas in ventre ceti existens; nam dicitur
 orasse Dominum suum illis verbis: *Ego autem
 in voce laudis immolabo tibi.* O verè nobiles ho-

Psal. 26.

stias Deo caras, nobis faciles, imò & viles, cu-
 numquam nobis deesse possunt! Has sæpè im-
 molabat Hymnographus, vt sibi diuinam prom-
 meretur misericordiam: *Immolami in tabernaculo
 eius hostiam vociferationis; cantabo, & psalmen-
 dicam.*

*Psalmorum
 preces Ec-
 clesiam sus-
 tentant.*

Nisi huiusmodi hostiæ institutæ essent in Ec-
 clesia fidelium opportuno tempore vsurpanda
 actum iam esset de re Christiana, propter gra-
 uissimum delictorum frequentiam, quæ iram Dei
 maximè exacuunt & armant. Verùm flectit
 Deus à piis psallentibus, qui quasi mystici labo-
 ratores, oratione & precibus Deum flectunt ad

Gen. 32.

postulata, æmulatores effecti Patriarchæ Isaac,
 qui luctans obtinuit benedictionem postulatam.
 Imò ausim dicere, quòd Deum cogant nostræ
 Hymnodicæ, vt iram deponat, & misericordiam
 exhibeat; quasi non possit aliter resistere. Hinc

Exod. 32.
*Psalmodia
 impedit di-
 uinum fu-
 rorem.*

illa vox ad Moysen pro populo orantem, *Dimi-
 te me; vbi Chaldæus legit, Intermitte precationem,
 ut irascatur furor meus: quia precatio tantum
 viri, iram & furorem iustum Dei impediabat, & ultionem*

ultionem sumeret de populo contumaci. Hanc misericordiam ne omittamus enixè postulare, ô Ecclesiastici, & pro nobis & pro aliis, vt aliquando valeamus ad ipsum Deum benignum peruenire, qui coronat dona sua in misericordia & in miserationibus, si fideliter expleamus officium Hymnodia nobis iniuncta.

CAPVT XX.

Hymnorum vsus morientibus ac mortuis proficiuus.

LICET Hymnorum vsus nullam mortalibus vtilitatem adferret aliam, nisi alteram ex iis quas hoc Capite probare intendimus, nempe magnum aduersus diaboli insidias præsidium tempore mortis, magnum item vita functis suffragium, esset nihilominus valdè æstimandus ac diligendus. Sola prior vtilitas maxima esset, & Hymnodia æstimationem extolleret, quia illam necessitatem subleuat, in qua de summa agitur rerum; agitur, inquam, de summa illa felicitate, qua amissa, ad summam pertransitur infelicitatem. Concors est omnium Doctorum sensus, vnicuique morienti adstare & instare dæmones, vt variis insidiis & astibus animas lucrentur & pertrahant ad perditionem. Non sanctitati, non merito, nec virtuti morientium attendit diabolus aut parcat, sed totus, vt suo muneri tentandi faciat satis, intentus est, siue speret effectum siue desperet. Ea est diaboli conditio, semper vt velit suis exercere tentationibus homines. Ille quidem ligatas habet vires, nec potest quidquid veller ob-

Dæmones morientibus adstant & instant insidiis.

Diaboli vires sunt ligatae.